

T R E Ś Ć:

KONWENCJA KONSULARNA

- Poz.: 528**—między Polską a Francją, podpisana w Paryżu dnia 30 grudnia 1925 r. 1189
- 529**—Oświadczenie rządowe z dnia 8 maja 1928 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych Konwencji Konsularnej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Francuską, podpisanej w Paryżu dnia 30 grudnia 1925 r. 1201

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

- Poz.: 530**—Komunikacji i Poczty i Telegrafów z dnia 27 kwietnia 1928 r., zmieniające rozporządzenie Ministrów: Kolei i Przemysłu i Handlu z dnia 19 listopada 1925 r. w sprawie wykonania ustawy z dnia 3 czerwca 1924 r. o poczcie, telegrafii i telefonii — w zakresie przewozu poczty kolejami 1201
- 531**—Skarbu z dnia 30 kwietnia 1928 r. w sprawie zmian w organizacji kas skarbowych w okręgu administracyjnym izby skarbowej we Lwowie 1202
- 532**—Skarbu z dnia 5 maja 1928 r. o zmianie statutu Banku Gospodarstwa Krajowego 1203
- 533**—Spraw Wewnętrznych z dnia 2 maja 1928 r. w sprawie przekazania wojewodom poznańskiemu i pomorskiemu niektórych decyzji, zastrzeżonych Ministrowi Spraw Wewnętrznych 1203
- 534**—Pracy i Opieki Społecznej z dnia 5 maja 1928 r. w sprawie stowarzyszeń o celach opieki społecznej z siedzibą w m. st. Warszawie 1203
- 535**—Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu z dnia 12 maja 1928 r. o zmianie rozporządzenia z dnia 29 lutego 1928 r. w sprawie ustalenia wysokości morskich opłat: portowych, od ładunku, postojowych i pilotowych. 1204

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE

- Poz.: 536**—z dnia 4 kwietnia 1928 r. w sprawie przystąpienia Chin i Egiptu do konwencji, dotyczącej międzynarodowej wymiany urzędowych wydawnictw i innych publikacji, podpisanej w Brukseli dnia 15 marca 1886 r. 1204

528.

Przekład.

KONWENCJA KONSULARNA

między Polską a Francją, podpisana w Paryżu dnia 30 grudnia 1925 r.

(Ratyfikowana zgodnie z ustawą z dnia 30 lipca 1926 r. — Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 498).

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

MY, IGNACY MOŚCICKI,

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, wiadomem czynimy:

Dnia trzydziestego grudnia tysiąc dziewięćset dwudziestego piątego roku podpisana została w Paryżu pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Francuskiej Konwencja Konsularna o następującem brzmieniu dosłownem:

CONVENTION CONSULAIRE

entre la Pologne et la France, signée à Paris, le 30 Décembre, 1925,

AU NOM DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE

NOUS, IGNACY MOŚCICKI,

PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,

à tous ceux qui ces présentes Lettres verront, .
Salut:

Une Convention Consulaire ayant été signée entre le Gouvernement de la République de Pologne et le Gouvernement de la République Française à Paris, le trente décembre mil neuf cent vingt cinq, Convention dont la teneur suit:

KONWENCJA KONSULARNA

między Polską a Francją.

R Z A D
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

i

R Z A D
REPUBLIKI FRANCUSKIEJ

uznając za pożyteczne wzajemne ustalenie praw, prerogatyw i przywilejów konsułów, postanowiły zawrzeć konwencję konsularną, wobec czego niżej podpisani, należycie upoważnieni, zgodzili się na następujące postanowienia:

Artykuł 1.

Każda z Wysokich Umawiających się Stron władna będzie ustanowić konsulaty generalne, konsulaty, wicekonsulaty i agencje konsularne na terytorjum drugiej Strony. Zastrzegają sobie one jednakże prawo wymienienia miejscowości, co do których uważać będą, iż należy je wyłączyć, pod warunkiem wszakże, że zastrzeżenie to stosowane będzie jednako do wszystkich państw.

Konsulowie generalni, konsulowie, wicekonsulowie i agenci konsularni, po przedstawieniu swych listów komisyjnych, będą dopuszczeni i uznani zgodnie z przepisami i formalnościami, obowiązującymi w Państwie przyjmującym. Przyzwolenie (exequatur), niezbędne do swobodnego wykonywania czynności przez wymienionych urzędników, doręczone im będzie bez zwłoki i bez opłat, a za okazaniem wspomnianego exequatur władze naczelne ich okręgu konsularnego wydadzą niezwłocznie odpowiednie zarządzenia, aby umożliwić im wykonywanie ich obowiązków służbowych oraz korzystanie ze związków z tem prerogatyw i ulg.

Artykuł 2.

Konsulowie generalni, konsulowie i wicekonsulowie mają prawo mianować agentów konsularnych w miastach, portach i miejscowościach swych okręgów konsularnych, jednakowoż za uprzednią zgodą Rządu Państwa przyjmującego.

Wspomniani agenci konsularni mogą być mianowani zarówno z pośród obywateli obu Państw, jak też i państw trzecich, i otrzymują patent, wydany przez konsula, który ich mianował, i pod kierownictwem którego będą postawieni.

Artykuł 3.

Kierownicy urzędów konsularnych (konsulatów generalnych, konsulatów, wicekonsulatów i agencji konsularnych) oraz urzędnicy służby konsularnej (konsulowie przydzieleni i konsulowie zastępcy, wicekonsulowie, attachés i sekretarze kancelaryjni, kanclerze, praktykanci kancelaryjni, attachés i sekretarze konsularni, tłumacze i pracownicy kancelaryjni), obywatele Państwa wysyłającego, zwolnieni będą od wszelkich świadczeń wojskowych zarówno

CONVENTION CONSULAIRE

entre la Pologne et la France.

LE GOUVERNEMENT
DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE

et

LE GOUVERNEMENT
DE LA RÉPUBLIQUE FRANÇAISE

réconnaissant l'utilité de déterminer les droits, immunités et privilèges réciproques des consuls et étant tombés d'accord pour conclure une convention consulaire, les soussignés, dûment autorisés, sont convenus des dispositions suivantes:

Article premier.

Chacune des Hautes Parties Contractantes aura la faculté d'établir des consulats généraux, consulats, vice-consulats et agences consulaires sur le territoire de l'autre Partie. Elles se réservent toutefois le droit de désigner les localités qu'elles jugeront convenable d'excepter, pourvu que cette réserve soit également applicable à toutes les puissances.

Les consuls généraux, consuls, vice-consuls et agents consulaires, sur la présentation de leurs provisions, seront admis et reconnus selon les règles et formalités établies dans le pays de leur résidence. L'exequatur nécessaire pour le libre exercice des fonctions desdits agents leur sera délivré sans retard et sans frais, et sur la production dudit exequatur les autorités supérieures de leur circonscription consulaire prendront immédiatement les mesures nécessaires pour qu'ils puissent s'acquitter des devoirs de leur charge, et qu'ils soient admis à la jouissance des immunités et exemptions qui y sont attachées.

Article 2.

Les consuls généraux, consuls et vice-consuls pourront nommer des agents consulaires dans les villes, ports et localités de leurs circonscriptions consulaires respectives, sauf l'approbation du Gouvernement de l'État de résidence.

Ces agents consulaires pourront être indistinctement choisis parmi les citoyens des deux États comme parmi ceux de nations tierces et seront munis d'un brevet délivré par le consul qui les aura nommés et sous les ordres duquel ils seront placés.

Article 3.

Les chefs des postes consulaires (consulats généraux, consulats, vice-consulats et agences consulaires) et les agents du service consulaire (consuls suppléants et adjoints, vice-consuls, attachés et secrétaires de chancellerie, chanceliers, élèves chanceliers, attachés, et secrétaires consulaires, interprètes, commis de chancellerie), citoyens de l'État qui les nomme, jouiront de l'exemption de toute réquisition militaire personnelle, mobilière ou immobilière.

osobistych, jak i dotyczących ich majątku ruchomego i nieruchomości, jako też od podatków bezpośrednich od majątku ruchomego, mających charakter podatków osobistych, ustanowionych przez jakąkolwiek władzę odnośnych Państw.

Będą oni również zwolnieni od opłat celnych oraz innych opłat od mienia ruchomego, przeznaczanego do ich użytku osobistego, które sprowadzą w przeciągu sześciu miesięcy od dnia objęcia urzędowania.

O ile jednakże urzędnicy ci posiadają mienie nieruchomości, trudnią się handlem, przemysłem lub jakimkolwiek zajęciem zarobkowym albo też posiadają kapitały, umieszczone w przedsiębiorstwach przemysłowych i handlowych, nie mogą oni wówczas korzystać w tym zakresie z żadnego przywileju i podlegać będą tym samym opłatom, ciężarom i świadczeniom, jakim podlegają wszyscy w podobnych warunkach, będą oni natomiast zwolnieni od obowiązków dostarczania kwater wojskowych w lokalach, przeznaczonych na biura ich urzędu i ich archiwa, z których to prerogatyw korzystają nawet urzędnicy, będący obywatelami państwa trzeciego lub Państwa przyjmującego.

Artykuł 4.

Kierownicy urzędów konsularnych i urzędnicy służby konsularnej, bez względu na to czy są lub nie są obywatelami Państwa wysyłającego, nie podlegają jurysdykcji sądów Państwa przyjmującego z tytułu swych czynności urzędowych, dokonywanych w granicach kompetencji, przyznanych im przez niniejszą Konwencję.

W wypadku, gdy urzędnik powoła się na powyższe uprawnienie wobec władz Państwa przyjmującego, władze te powinny powstrzymać się od powzięcia decyzji, wszystkie bowiem tego rodzaju wypadki winny być załatwiane w drodze dyplomatycznej.

Kierownicy urzędów i urzędnicy służby konsularnej, obywatele Państwa wysyłającego, nie mogą być aresztowani w drodze prewencyjnej, z wyjątkiem przestępstw, za które, według ustaw miejscowych, przewidziana jest kara co najmniej pięciu lat więzienia. W razie aresztowania lub wszczęcia dochodzenia Rząd Państwa przyjmującego winien możliwie jak najprędzej zawiadomić o tem przedstawiciela dyplomatycznego, któremu wspomniani urzędnicy konsularni podlegają.

Kierownicy urzędów i urzędnicy służby konsularnej, obywatele Państwa wysyłającego, nie mogą podlegać przymusowi osobistemu ani w sprawach cywilnych, ani z powodu wykonania poszczególnych czynności handlowych (jak podpis lub indos na wekslu), o ile zaś są oni kupcami, przymus osobisty może być względem nich stosowany jedynie za ich działalność handlową, nie zaś w sprawach cywilnych.

Kierownicy urzędów i urzędnicy służby konsularnej, którzy nie są obywatelami Państwa przyjmującego, obowiązani są czynić zadość wezwaniom sądów Państwa przyjmującego, wystosowanym do nich w celu przesłuchania ich w charakterze świadków i nie zawierającym zagrożenia sankcjami karnymi na

lière, ainsi que des contributions directes mobilières, ayant le caractère d'impôt personnel, imposées par une autorité quelconque des États respectifs.

Il seront également exempts de droits de douane ou autre taxe pour le mobilier à leur usage personnel qu'ils importeront pendant un délai de six mois courant du jour de la prise de possession de leur emploi.

Si toutefois lesdits agents possèdent des biens immeubles, font le commerce, exercent quelque industrie ou profession ou ont des capitaux engagés dans des entreprises industrielles ou commerciales, ils ne pourront prétendre sous ces divers rapports à aucun privilège et resteront soumis au mêmes taxes, charges et impositions que les autres particuliers dans les mêmes conditions, mais ils seront exempts de la charge des logements militaires pour les locaux affectés au bureau de leur chancellerie et à leurs archives, immunité dont seront appelés à bénéficier même les agents ressortissants de tierces puissances ou ressortissants de l'État de leur résidence.

Article 4.

Les chefs de postes et agents du service consulaire, citoyens ou non de l'État qui les nomme, ne seront pas justiciables des tribunaux de l'État de leur résidence à raison des actes de leurs fonctions accomplis par eux dans les limites des attributions qui leur sont reconnues par la présente Convention.

Au cas, où un agent invoquerait cette exception devant une autorité de l'État de sa résidence, celle-ci devra s'abstenir de statuer, toutes les difficultés de cette nature devant toujours être réglées par la voie diplomatique.

Les chefs de poste et agents du service consulaire, citoyens de l'État qui les nomme, ne pourront être mis en état d'arrestation préventive sauf pour les infractions punissables d'après la législation locale d'un emprisonnement de cinq ans au moins. En cas d'arrestation ou de poursuites, le Gouvernement de l'État de résidence en informera aussitôt que possible l'agent diplomatique dont relèvent les fonctionnaires précités.

Les chefs de poste et agents du service consulaire, citoyens de l'État qui les nomme, seront exempts de la contrainte par corps, tant en matière civile qu'à l'occasion d'actes de commerce isolés (tels que la signature ou l'endossement d'une lettre de change), et, s'ils sont négociants, la contrainte par corps ne pourra leur être appliquée que pour les seuls faits de leur commerce et non pour causes civiles.

Les chefs de poste et agents du service consulaire, non citoyens de l'État de leur résidence, devront déférer aux invitations qui leur seront adressées, sans menace de sanctions pénales en cas de non-comparution, par les tribunaux de l'État de leur résidence, à l'effet de comparaitre comme témoins,

wypadek niestawiennictwa; mogą oni jednakże w każdym poszczególnym wypadku, prosząc o odroczenie przesłuchania do czasu późniejszego, niezbyt jednak odległego, podać jako powód legalny przeszkody, wynikające z pilnego zajęcia służbowego.

Mają oni również prawo odmówić złożenia lub okazania dokumentów, znajdujących się w ich posiadaniu, zasłaniając się tajemnicą zawodową lub państwową. W wypadku, gdy władze sądowe nie uznają za uzasadnione tego wyjątku lub usprawiedliwienia, winny one powstrzymać się od wszelkich środków przymusowych w stosunku do urzędnika konsularnego, wszelkie bowiem tego rodzaju wypadki winny być zawsze załatwiane w drodze dyplomatycznej.

Poza przywilejami i prerogatywami, wyżej podanymi, kierownicy urzędów i urzędnicy konsularni podlegają jurysdykcji sądów Państwa przyjmującego, zarówno w sprawach cywilnych, jak i karnych, na tych samych warunkach, co i krajowcy.

Artykuł 5.

Kierownicy urzędów i urzędnicy służby konsularnej obu Wysokich Umawiających się Stron mogą umieszczać nad wejściem domu, w którym znajduje się urząd konsularny, herb Państwa wysyłającego z napisem:

„Konsulat Generalny, Konsulat, Wicekonsulat lub Agencja Konsularna.....”.

Mogą oni również w dniu uroczystości urzędowych i w innych wypadkach, przewidzianych przez zwyczaj, wywieszać flagę Państwa wysyłającego na budynku, w którym mieści się urząd konsularny, rozumie się wszakże, że te oznaki zewnętrzne nie mogą być w żadnym wypadku uważane, jako ustanawiające prawo azylu.

Mogą oni również, w tych samych warunkach i z uwzględnieniem zastrzeżenia, zawartego w poprzednim ustępie co do prawa azylu, wywieszać flagę Państwa wysyłającego na statkach, na które się udadzą w porcie celem wykonywania swych czynności urzędowych.

Artykuł 6.

Archiwa konsularne będą zawsze nietykalne, i pod żadnym pozorem władze miejscowe nie mogą przeglądać lub zatrzymywać papierów, dokumentów i rejestrów do nich należących.

Wymienione papiery, dokumenty i rejestry winny zawsze mieścić się oddzielnie od ksiąg, papierów i dokumentów osobistych lub dotyczących handlu czy przemysłu, któremi mogliby się trudnić odnośni urzędnicy konsularni.

Jeżeli kierownik urzędu lub urzędnik służby konsularnej jednej z Wysokich Umawiających się Stron, wezwany przez miejscową władzę sądową lub administracyjną do wydania lub okazania papierów, dokumentów, czy rejestrów, znajdujących się w tych archiwach, odmówi uczynienia tego, władza sądowa lub administracyjna nie będzie mogła użyć w stosunku do niego żadnych środków przymusowych, tego rodzaju trudności bowiem winny być załatwiane w drodze dyplomatycznej.

mais ils pourront, s'il échet, faire valoir comme motifs légitimes, pour remise de leur audition à une date ultérieure, mais peu éloignée, des empêchements résultant des nécessités urgentes de service.

Il pourront également se refuser à déposer ou à produire des pièces dont ils seraient détenteurs, en opposant le secret professionnel ou d'État. Au cas, où elle n'admettrait pas cette excuse ou cette exception comme fondée, l'autorité judiciaire devra s'abstenir de toute mesure coercitive à l'égard de l'agent, les difficultés de cette nature devant toujours être réglées par la voie diplomatique.

Sous réserve des privilèges et immunités mentionnés ci-dessus, les chefs de poste et agents du service consulaire seront soumis, dans les mêmes conditions que les nationaux, tant en matière civile qu'en matière criminelle, à la juridiction des tribunaux de l'État de leur résidence.

Article 5.

Les chefs de poste et les agents du service consulaire des deux Hautes Parties Contractantes pourront placer au-dessus de la porte extérieure de la maison consulaire l'écusson des armes de leur nation avec cette inscription:

Consulat général, Consulat, Vice-consulat ou Agence consulaire de . . . . .

Ils pourront également arborer le pavillon de leur pays sur la maison consulaire aux jours de solennités publiques, ainsi que dans d'autres circonstances d'usage, étant bien entendu que ces marques extérieures ne pourront jamais être interprétées comme constituant un droit d'asile.

Ils pourront dans les mêmes conditions et sous les réserves formulées dans le paragraphe précédent, en ce qui concerne le droit d'asile, arborer le pavillon de leur nation sur le bateau qu'ils monteraient dans le port pour l'exercice de leurs fonctions.

Article 6.

Les archives consulaires seront inviolables en tout temps, et les autorités locales ne pourront, sous aucun prétexte, visiter ou saisir les papiers, documents et registres qui en font partie.

Ces papiers, documents et registres devront toujours être complètement séparés des livres, papiers et documents personnels ou relatifs au commerce ou à l'industrie que pourraient exercer les fonctionnaires consulaires respectifs.

Si un chef de poste ou un agent du service consulaire de l'une des deux Hautes Parties Contractantes, requis par l'autorité judiciaire ou administrative locale de se dessaisir de papiers, documents ou registres classés dans ces archives ou de les produire, se refuse à le faire, l'autorité judiciaire ou administrative ne pourra user à son égard d'aucune mesure coercitive, toutes difficultés de cette nature devant être réglées par la voie diplomatique.

Artykuł 7.

W razie przeszkody, nieobecności lub śmierci kierowników urzędu, urzędnicy służby konsularnej będą dopuszczeni z samego prawa, w porządku ustalonym przez przepisy każdej z Wysokich Umawiających się Stron, do tymczasowego pełnienia funkcji konsularnych.

Władze miejscowe winny okazywać im pomoc i opiekę oraz zapewnić im, podczas ich tymczasowego kierownictwa, korzystanie z ulg, prerogatyw, zwolnień i przywilejów, przyznanych wzajemnie na podstawie niniejszej Konwencji stałym kierownikom. Winny one również zapewnić wszelkie możliwe ułatwienia urzędnikom, których konsulowie generalni, konsulowie i wicekonsulowie wyznaczają do czasowego zastępowania agentów konsularnych, zwolnionych lub zmarłych.

Artykuł 8.

Konsulowie generalni, konsulowie, wicekonsulowie i agenci konsularni mają prawo wykonywania opieki nad obywatelami Państwa wysyłającego i obrony, na podstawie zwyczajów i prawa międzynarodowego, wszelkich praw i interesów tych obywateli.

W tym celu mogą oni zwracać się do wszystkich władz swego okręgu z reklamacjami z powodu jakiegokolwiek naruszenia traktatów i konwencji, zawartych między obydwojma Państwami, jako też z powodu jakiegokolwiek nadużycia, któreby obywatelom Państwa wysyłającego dawało powód do zażaleń. W razie nieuwzględnienia ich reklamacji przez te władze, mogą oni zwracać się bezpośrednio do Rządu Państwa przyjmującego jedynie w razie braku jakiegokolwiek dyplomatycznego przedstawiciela Państwa wysyłającego.

Artykuł 9.

Konsulowie generalni, konsulowie i agenci konsularni będą mogli przyjmować w swych biurach deklaracje, dotyczące urodzin i zejścia obywateli Państwa wysyłającego. Jednakowoż osoby zainteresowane obowiązane będą składać również deklaracje, wymagane przez ustawy miejscowe.

Artykuł 10.

W razie śmierci obywatela jednego z Umawiających się Państw na terytorjum drugiego, właściwa władza miejscowa obowiązana jest niezwłocznie zawiadomić o tem urzędnika konsularnego, w którego okręgu śmierć nastąpiła i dostarczyć mu w możliwie krótkim czasie bezpłatny wypis z aktu zejścia zmarłego.

Artykuł 11.

Jeżeli obywatel francuski w Polsce lub obywatel polski we Francji pozostawi majątek, a osoby uprawnione do spadku lub niektóre z pośród nich nie są znane albo są nieobecne, konsulowie generalni, konsulowie, wicekonsulowie i agenci konsularni będą uprawnieni żądać opieczętowania rzeczy, papie-

Article 7.

En cas d'empêchement, d'absence ou de décès des chefs de poste, les agents du service consulaire seront admis de plein droit, dans l'ordre prescrit par les règlements de chacune des Hautes Parties Contractantes, à exercer par interim les fonctions consulaires.

Les autorités locales devront leur prêter assistance et protection et leur assurer pendant leur gestion intérimaire la jouissance des exemptions, prérogatives, immunités et privilèges réciproquement reconnus par la présente Convention aux titulaires. Elles devront également donner toutes les facilités désirables aux agents intérimaires que les consuls généraux, consuls et vice-consuls désigneraient pour remplacer momentanément les agents consulaires démissionnaires ou décédés.

Article 8.

Les consuls généraux, consuls, vice-consuls et agents consulaires sont admis à protéger les ressortissants de l'État qui les a nommés et à défendre, en vertu du droit et des usages internationaux, tous droits et intérêts de ces ressortissants.

À cet effet ils pourront s'adresser à toutes les autorités de leur circonscription pour réclamer contre toute infraction aux traités ou conventions existant entre les deux pays et contre tout abus dont leurs nationaux pourraient avoir à se plaindre. Si leurs réclamations n'étaient pas accueillies par ces autorités, ils ne pourraient avoir recours directement au Gouvernement de l'État dans lequel ils résident qu'en l'absence de tout agent diplomatique de leur pays.

Article 9.

Les consuls généraux, consuls, vice-consuls et agents consulaires pourront recevoir en chancellerie les déclarations des naissances et décès de leurs nationaux, mais les intéressés seront tenus d'effectuer les déclarations imposées par les lois territoriales.

Article 10.

En cas de décès d'un ressortissant de l'un des États Contractants sur le territoire de l'autre, l'autorité territoriale compétente devra en aviser immédiatement l'agent dans la circonscription duquel le décès a eu lieu et lui transmettre dans le plus bref délai une expédition sans frais de l'acte de décès du défunt.

Article 11.

Si un Français laisse des biens en Pologne ou si un Polonais laisse des biens en France et que les ayants droit à sa succession ou certains d'entre eux soient inconnus ou absents, les consuls généraux, consuls, vice-consuls et agents consulaires auront qualité pour requérir l'apposition des scellés sur les

rów i innych ruchomości zmarłego oraz być obecnymi przy dokonywaniu tej czynności. Będą oni czuwać nad tem, aby właściwa władza zbadła, czy istnieje testament, oraz będą otrzymywali zawiadomienia o wszelkiego rodzaju informacjach i dokumentach, które pozwoliłyby im odnaleźć osoby do spadku uprawnione. Również będą oni mogli żądać sporządzenia spisu inwentarza oraz będą mogli we wszystkich wypadkach być przy tem obecni. Będą oni mogli ponadto, o ile uznają to za pożyteczne, spowodować wyznaczenie przez właściwą władzę miejscową administratora lub kuratora masy spadkowej, który zostanie wybrany zgodnie z ich wnioskiem z pośród osób, przewidzianych przez ustawy lub zwyczaj do pełnienia tych czynności.

Administrator lub kurator winien na każde żądanie udzielić konsulowi generalnemu, konsulowi, wicekonsulowi lub agentowi konsularnemu wszelkich informacji, dotyczących likwidacji spadku.

Interwencja ze strony konsula nie będzie dopuszczalna z chwilą, gdy zostanie stwierdzone, że nie istnieją osoby do spadku uprawnione, będące obywatelami Państwa wysyłającego, albo też, gdy wszyscy spadkobiercy są obecni lub reprezentowani.

Artykuł 12.

Gdy likwidacja spadku będzie zakończona, administrator lub kurator winien zawiadomić o tem bezwzględnie konsula generalnego, konsula, wicekonsula lub agenta konsularnego oraz osoby do spadku uprawnione, których nazwiska i adres są znane, te ostatnie osoby listem poleconym.

Jeżeli w przeciągu sześciu miesięcy od dnia zawiadomienia konsula generalnego, konsula, wicekonsula lub agenta konsularnego, osoby do spadku uprawnione lub część z pośród nich nie skorzystają ze swych praw, wymienieni urzędnicy, jako reprezentanci z samego prawa nieobecnych, będą mogli żądać, aby niereklamowane części aktywów spadku zostały im doręczone przez administratora, kuratora lub każdą inną władzę, w której posiadaniu części te się znajdują.

W tym celu winni oni przedstawić wszelkie dokumenty i dowody tak, jak to obowiązani byłiby uczynić sami spadkobiercy.

Artykuł 13.

Przepisy artykułów 11 i 12 będą również stosowane w wypadku, gdy obywatele jednego z Umawiających się Państw, którzy są nieobecni lub do działań niezdolni, a nie posiadają ustanowionych reprezentantów, będą zainteresowani w spadku, otwartym na trytorjum drugiego Państwa, a to bez względu na obywatelstwo spadkodawcy. Jednakże interwencja ze strony władzy konsularnej nie będzie dopuszczalna z chwilą, gdy wszystkie osoby uprawnione do spadku, będące obywatelami Państwa wysyłającego, są obecne lub reprezentowane.

Artykuł 14.

Jeżeli obywatel francuski pozostawi majątek w Polsce lub obywatel polski pozostawi majątek we

effets, papiers et autres biens mobiliers du défunt et assister à l'accomplissement de cette formalité. Ils veilleront à ce que l'autorité compétente recherche, s'il y a un testament, et recevront communication de tous renseignements et documents qui leur permettront de retrouver les ayants droits. Ils pourront requérir la confection d'un inventaire et auront, en tous cas, le droit d'y assister. Ils pourront en outre, s'ils le jugent utile, provoquer la nomination par l'autorité locale compétente d'un administrateur ou curateur de la succession qui sera choisi sur leur présentation parmi les personnes désignées par la loi ou l'usage pour remplir cette fonction.

L'administrateur ou curateur, toutes les fois qu'il en sera requis, devra communiquer au consul général, consul, vice-consul ou agent consulaire tous renseignements concernant la liquidation de la succession.

L'intervention consulaire ne sera plus admise dès qu'il aura été constaté qu'il n'y a pas d'ayants droit de la nationalité de l'État qui a nommé l'agent ou que tous les héritiers sont présents ou représentés.

Article 12.

Lorsque la succession sera liquidée, l'administrateur ou curateur en informera aussitôt le consul général, consul, vice-consul ou agent consulaire et les ayants droit dont les noms et adresses sont connus, ces derniers par lettre recommandée.

Si, dans un délai de six mois courant du jour de la notification au consul général, consul, vice-consul ou agent consulaire, les ayants droits ou certains d'entre eux n'ont pas fait valoir leurs droits les agents précités pourront, comme représentants de droit des absents, se faire remettre par l'administrateur, curateur ou toute autorité les détenant les parts non réclamées de l'actif de la succession.

Il devront à cet effet produire tous documents et justifications comme les héritiers eux-mêmes.

Article 13.

Les dispositions des articles 11 et 12 seront applicables lorsque des ressortissants de l'un des États Contractants absents ou incapables, et non représentés, seront intéressés dans une succession ouverte sur le territoire de l'autre État, quelle que soit la nationalité du de cujus. Mais l'intervention consulaire ne sera plus admise dès que tous les ayants droit de la nationalité de l'État qui a nommé l'agent seront présents ou représentés.

Article 14.

Si un Français laisse des biens en Pologne ou si un Polonais laisse des biens en France et que

Francji, a władze miejscowe oceniają wartość tego majątku:

we Francji poniżej 500 franków,
w Polsce poniżej 500 złotych,

wówczas konsul generalny, konsul, wicekonsul lub agent konsularny będzie mógł domagać się doręczenia mu mienia spadkowego. Będzie on miał wyjątkowe prawo zlikwidowania masy spadkowej, jednakże będzie mógł przekazać spadek po zlikwidowaniu poza granice Państwa przyjmującego dopiero po pokryciu pasywów i opłaceniu wszelkich należnych opłat.

Sumy, wymienione w tym artykule, mają być obliczane podług parytetu w złocie.

Artykuł 15.

Jeżeli obywatele jednej lub drugiej z Wysokich Umawiających się Stron zainteresowani będą w spadku po obywatelu trzeciego państwa, przepisy niniejszej Konwencji nie będą mogły naruszać uprawnień, przyznanych przez dawniejsze traktaty urzędnikom służby konsularnej Państwa, którego obywatelem był zmarły.

Artykuł 16.

Konsulowie generalni, konsulowie, wicekonsulowie i agenci konsularni obu Wysokich Umawiających się Stron mają prawo przyjmować w swych biurach, w mieszkaniu stron i na pokładach statków wojennych i handlowych Państwa wysyłającego zeznania od kapitanów, żałogi, pasażerów, kupców i wszelkich innych obywateli tegoż Państwa.

Będą oni również uprawnieni do przyjmowania w charakterze notariuszów rozporządzeń ostatniej woli od obywateli Państwa wysyłającego.

Mają oni ponadto prawo sporządzać w swych biurach wszelkie akta prawne, o ile odnoszą się one bądź do mienia znajdującego się, bądź do interesów, które mają być zawarte, bądź też do wszelkiego rodzaju praw, które mają być wykonane — poza terytorjum Państwa przyjmującego.

Odpisy i wyciągi z akt, sporządzonych na podstawie ustępów poprzednich, należyce uwierzytelnione przez wymienionych urzędników i zaopatrzone w oficjalną pieczęć urzędu, uznane będą zarówno wobec sądów, jak i poza sądami, tak w Polsce, jak i we Francji, narówni z oryginałami i posiadać będą ten sam charakter dokumentów autentycznych i tę samą moc dowodową, jak gdyby były sporządzone przez notariusza lub innego funkcjonariusza publicznego jednego lub drugiego Państwa, pod warunkiem, że akta te sporządzone będą podług form, wymaganych przez ustawy Państwa wysyłającego i opłacone stemplem oraz zarejestrowane i poddane wszystkim innym formalnościom, w tej dziedzinie, wymaganym przez przepisy Państwa, w którym akt ten ma być wykonany.

W razie wątpliwości co do wiarygodności odpisów lub wyciągów z akt, sporządzonych w biurach konsulatów, nie można odmówić stronie zainteresowanej, która tego zażąda, porównania ich z oryginałem, przyczem przy zestawieniu tem stroną zainteresowaną może być obecna, o ile uzna za potrzebne.

l'autorité territoriale estime la valeur de ces biens inférieure:

en France à 500 francs,
en Pologne à 500 zlotys,

le consul général, consul, vice-consul ou agent consulaire pourra se faire remettre ces biens. Il sera seul chargé de la liquidation de la succession, mais ne pourra en transmettre le produit hors du territoire de l'Etat de résidence qu'après le règlement du passif et le paiement de toutes taxes qui pourraient être dues.

Les sommes indiquées dans le présent article seront calculées à parité avec l'or.

Article 15.

Lorsque les ressortissants de l'une ou de l'autre des Hautes Parties Contractantes seront intéressés dans la succession d'un national d'une tierce puissance, les stipulations de la présente Convention ne pourront porter atteinte aux droits reconnus par des traités antérieurs aux agents du service consulaire de l'Etat dont le défunt était ressortissant.

Article 16.

Les consuls généraux, consuls, vice-consuls et agents consulaires des deux Hautes Parties Contractantes auront le droit de recevoir dans leurs chancelleries, au domicile des parties et à bord des navires de commerce et de guerre de l'Etat qui les a nommés les déclarations que pourront avoir à faire les capitaines, les gens de l'équipage, les passagers, les négociants et tous autres ressortissants de ce même Etat.

Il seront également autorisés à recevoir comme notaires les dispositions testamentaires de leurs nationaux.

Ils auront, en outre, le droit de recevoir dans leur chancellerie tous actes, pourvu que ceux-ci aient rapport à des biens situés, à des affaires à traiter ou à tous droits à faire valoir hors du territoire du pays de leur résidence.

Les copies ou extraits des actes dressés en vertu des paragraphes précédents, dûment légalisés par lesdits agents et scellés du sceau officiel du poste, feront foi, tant en justice que hors justice, soit en Pologne, soit en France, au même titre que les originaux et auront le même caractère d'authenticité et la même force probante que s'ils avaient été passés devant un notaire ou autre officier public de l'un ou de l'autre pays, pourvu que ces actes aient été rédigés dans les formes requises par les lois de l'Etat qui a nommé ces agents et qu'ils aient été soumis au timbre et à l'enregistrement, ainsi qu'à toutes les autres formalités qui régissent la matière dans le pays, où l'acte doit recevoir son exécution.

Dans le cas, où un doute s'élèverait sur l'authenticité de copies ou extraits d'actes dressés dans les chancelleries des consulats respectifs, on ne pourra en refuser la confrontation avec l'original à l'intéressé qui en fera la demande et qui pourra assister à cette collation, s'il le juge convenable.

Artykuł 17.

Konsulowie generalni, konsulowie, wicekonsulowie i agenci konsularni obu Wysokich Umawiających się Stron mają prawo tłumaczyć i uwierzytelniać wszelkiego rodzaju dokumenty, pochodzące od władz i urzędników Państwa wysyłającego, jako też od władz i urzędników państw trzecich, w tym ostatnim wypadku, o ile odnoszą się one do obywateli Państwa wysyłającego.

Tłumaczenia, przez nich dokonane, będą posiadały w Państwie przyjmującym tę samą moc i skutki, jak gdyby były sporządzone przez tłumaczy zaprzyjęzonych Państwa przyjmującego.

Wymienieni urzędnicy uprawnieni będą również do uwierzytelniania podpisów obywateli Państwa wysyłającego.

Artykuł 18.

Konsulowie generalni, konsulowie, wicekonsulowie i agenci konsularni obu Wysokich Umawiających się Stron mają prawo wskazywać właściwej władzy Państwa przyjmującego na potrzebę ustanowienia opieki nad małoletnimi obywatelami Państwa wysyłającego, przyczem rozumie się, że jedynie wspomnianej władzy przysługuje prawo powzięcia decyzji w tych sprawach.

Artykuł 19.

Władze sądowe i administracyjne Państwa przyjmującego mogą zwracać się do konsulów generalnych, konsulów i wicekonsulów i agentów konsularnych każdej z Wysokich Umawiających się Stron z prośbą o występowanie w charakterze tłumaczy lub też o delegowanie tłumacza do pomocy obywatelom Państwa wysyłającego.

Artykuł 20.

Renty i odszkodowania, należne za wypadki przy pracy, mogą być wpłacane na ręce konsulów generalnych, konsulów, wicekonsulów i agentów konsularnych Państwa, którego obywatelem jest osoba, której renta lub odszkodowanie przysługuje, o ile osoba ta znajduje się poza granicami Państwa przyjmującego.

Pokwitowania, doręczane przez tych urzędników, zwalniają towarzystwa ubezpieczeń, jak i inne interesowane osoby.

Artykuł 21.

Osoby ubogie, obywatele obu Wysokich Umawiających się Stron, mają wzajemne prawo, na podstawie zaświadczenia, przewidzianego w art. 4 zawartej w dniu dzisiejszym Konwencji o pomocy sądowej i o prawie ubogich, otrzymywać bezpłatnie lub za opłatą zniżoną wypisy z akt stanu cywilnego, o ile ustawy Państwa, w którym akt tych zażądano, przyznają ulgę tą własnym obywatelom. Dokumenty, potrzebne dla zawarcia małżeństwa, będą uwierzytelniane bezpłatnie przez przedstawicieli dyplomatycznych lub konsularnych obu Wysokich Umawiających się Stron.

Article 17.

Les consuls généraux, consuls, vice-consuls et agents consulaires des deux Hautes Parties Contractantes pourront traduire et légaliser toute espèce de documents émanant d'autorités ou de fonctionnaires de leur pays, ainsi que d'autorités ou fonctionnaires de pays tiers, mais dans ce dernier cas intéressant leurs nationaux.

Les traductions faites par eux auront dans le pays de leur résidence la même force et la même valeur que si elles eussent été faites par les traducteurs assermentés du pays de résidence.

Lesdits agents pourront également légaliser la signature de leurs nationaux.

Article 18.

Les consuls généraux, consuls, vice-consuls et agents consulaires des deux Hautes Parties Contractantes pourront signaler à l'autorité compétente de l'État de résidence l'utilité d'organiser une tutelle à leurs nationaux mineurs, étant entendu que cette autorité reste seule juge de la décision à prendre.

Article 19.

Les autorités judiciaires et administratives de l'État de résidence pourront demander aux consuls généraux, consuls, vice-consuls et agents consulaires des deux Hautes Parties Contractantes de servir d'interprète ou de désigner un interprète pour assister leurs ressortissants.

Article 20.

Les rentes ou indemnités dues pour accidents du travail pourront être versées entre les mains des consuls généraux, consuls, vice-consuls et agents consulaires de l'État dont le bénéficiaire est ressortissant, si ce dernier se trouve hors de l'État de résidence des agents précités.

Les sociétés d'assurances et autres intéressés sont libérés par les quittances délivrées par lesdits agents.

Article 21.

Les ressortissants indigents des deux Hautes Parties Contractantes, sur la présentation du certificat prévu à l'article 4 de la Convention en date de ce jour relative à la protection et à l'assistance judiciaire, pourront réciproquement obtenir gratuitement ou à tarif réduit des expéditions d'actes de l'état civil dans les cas, où les lois du pays, où ces actes sont réclamés, accordent cette faveur aux nationaux. Les pièces nécessaires à leur mariage seront légalisées gratuitement par les agents diplomatiques ou consulaires des deux Hautes Parties Contractantes.

Artykuł 22.

Konsulowie generalni, konsulowie, wicekonsulowie i agenci konsularni mają prawo wydawać obywatelom Państwa wysyłającego paszporty i inne dokumenty osobiste, tudzież wizować wszelkie paszporty i inne dokumenty.

Z tych paszportów i dokumentów można będzie korzystać wobec władz miejscowych w granicach, w jakich przebidują to zwyczaje oraz pozwalają ustawy i przepisy Państwa przyjmującego.

Artykuł 23.

Konsulom generalnym, konsulom, wicekonsulom i agentom konsularnym przysługiwać będzie wyłączne prawo sporządzania spisu inwentarza i wykonywania innych czynności, mających na celu zabezpieczenie mienia lub przedmiotów wszelkiego rodzaju, pozostawionych przez marynarzy i pasażerów, obywateli Państwa wysyłającego, zmarłych podczas podróży morskiej albo w porcie przeznaczenia bądź na lądzie, bądź też na pokładzie statku tegoż Państwa.

Płace, uposażenia, przedmioty i papiery wartościowe, należące do marynarzy lub pasażerów, obywateli jednej z Wysokich Umawiających się Stron, zmarłych na pokładzie statku drugiej Strony, winny być oddane w porcie przybycia właściwej władzy Państwa, którego zmarły był obywatelem, albo też konsulowi generalnemu, konsulowi, wicekonsulowi lub agentowi konsularnemu tegoż Państwa.

Artykuł 24.

Konsulowie generalni, konsulowie, wicekonsulowie i agenci konsularni mogą udawać się osobiście lub wysyłać swoich delegatów na pokład statków swego Państwa z chwilą, gdy zostaną one dopuszczalne do swobodnego komunikowania się z lądem, przesłuchiwać kapitanów i załogę, badać papiery okrętowe, przyjmować zeznania o ich podróży, ich przeznaczeniu, o wydarzeniach w czasie trwania podróży, sporządzać wykazy ładunkowe i ułatwiać odprawę tych statków.

W portach, gdzie ma siedzibę konsul generalny, konsul, wicekonsul, lub agent konsularny jednego z obu Państw, funkcjonariusze miejscowych władz sądowych i administracyjnych, zarówno jak i funkcjonariusze miejscowego urzędu celnego nie mogą dokonywać na pokładzie aresztowania (wyjąwszy wypadek schwywania na gorącym uczynku), ani poszukiwań, ani rewizyj, z wyjątkiem zwykłych rewizyj celnych i oględzin sanitarnych, nie zawiadomiwszy o tem uprzednio, a w wypadkach nagłych w chwili dokonywania czynności, urzędnika konsularnego Państwa, do którego należy statek, a to w tym celu, aby dany urzędnik konsularny mógł być przy tem obecny. Władze miejscowe winny również zawczasu zawiadomić konsula lub agenta konsularnego, aby mógł być obecny przy zeznaniach, składanych przez kapitanów lub załogę przed miejscowymi sądami lub urzędami administracyjnymi.

W zaproszeniu, które zostanie wystosowane w wymienionych wypadkach do konsulów generalnych, konsulów, wicekonsulów lub agentów konsular-

Article 22.

Les consuls généraux, consuls, vice-consuls et agents consulaires pourront délivrer à leurs ressortissants des passeports et autres documents personnels et viser tous passeports et autres documents.

Il pourra être fait usage de ces passeports et documents devant l'autorité locale dans la mesure, où les usages, ainsi que la loi et les règlements de l'État de résidence le permettent.

Article 23.

Les consuls généraux, consuls, vice-consuls ou agents consulaires des deux États connaîtront exclusivement des actes d'inventaire et des autres opérations pratiquées pour la conservation des biens ou objets de toute nature laissés par les gens de mer et les passagers de la nationalité de l'État qui a nommé ces agents, morts pendant la traversée ou dans le port de leur arrivée, soit à terre, soit à bord d'un navire de ce même État.

Les salaires, appointements, valeurs et effets appartenant aux marins ou passagers, ressortissants de l'une des Hautes Parties Contractantes, morts à bord d'un navire de l'autre Partie, seront remis dans le port d'arrivée à l'autorité compétente du pays du défunt ou entre les mains du consul général, consul, vice-consul ou agent consulaire de sa nation.

Article 24.

Les consuls généraux, consuls, vice-consuls ou agents consulaires pourront aller personnellement ou envoyer des délégués à bord des navires de leur nation, après qu'ils auront été admis en libre pratique, interroger les capitaines et l'équipage, examiner les papiers de bord, recevoir les déclarations sur leur voyage, leur destination et les incidents de la traversée, dresser les manifestes et faciliter l'expédition de ces navires.

Les fonctionnaires de l'ordre judiciaire et administratif et les officiers et agents de la douane du pays ne pourront dans les ports, où réside un consul général, consul, vice-consul ou agent consulaire de l'un des deux États respectifs, opérer à bord ni arrestations (sauf le cas de flagrant délit), ni recherches, ni visites, autres que les visites ordinaires de douane et de santé, sans prévenir auparavant ou, en cas d'urgence, au moment même de la perquisition, l'agent de la nation à laquelle le bâtiment appartiendra, afin qu'il puisse assister à la visite. Ils devront également donner, en temps opportun, au consul ou à l'agent consulaire les avis nécessaires pour qu'il puisse assister aux déclarations que les capitaines et les équipages auraient à faire devant les tribunaux ou l'administration du pays.

L'invitation qui sera adressée dans les cas précités aux consuls généraux, consuls, vice-consuls et agents consulaires indiquera une heure précise, et, si

nych, należy wskazać ściśle godzinę, a jeżeli wspomniani urzędnicy nie stawiają się osobiście na czas ani nie wydelegują swego zastępcy, czynności takie odbędą się w ich nieobecności.

Artykuł 25.

Konsulom generalnym, konsulom, wicekonsulom i agentom konsularnym przysługuje wyłączne prawo nadzoru nad utrzymaniem wewnętrznego porządku na pokładzie statków Państwa wysyłającego; winni oni załatwiać sami wszelkie spory, mogące wyniknąć między kapitanami, oficerami i marynarzami tych statków, w szczególności zaś takie, które dotyczą płacy i wypełniania zobowiązań wzajemnie zaciągniętych.

Interwencja władz miejscowych może nastąpić tylko wówczas, gdyby zaszło na pokładzie statków zaburzenia mogły naruszyć spokój publiczny na lądzie lub w porcie, albo gdyby osoba z pośród miejscowej ludności lub do statku nie należąca była w nie zamieszana.

We wszystkich innych wypadkach wspomniane wyżej władze ograniczyć się winny do udzielania konsulom generalnym, konsulom, wicekonsulom i agentom konsularnym, o ile oni tego zażądata, poparcia przy wykonywaniu ich czynności, w szczególności przy ujęciu i odstawieniu do więzienia osób, zaplansanych na listę załogi, we wszystkich wypadkach, kiedy wymienieni urzędnicy uznają to dla jakichkolwiek względów za potrzebne, o ile tylko nie wchodzi w grę obywatele miejscowi, a ponadto w Polsce również i obywatele Wolnego Miasta Gdańska.

Artykuł 26.

Konsulowie generalni, konsulowie, wicekonsulowie i agenci konsularni mogą żądać zaarrestowania oraz odstawienia na pokład lub odesłania do kraju ojczystego marynarzy i wszystkich innych osób, należących w jakimkolwiek charakterze do załogi okrętów lub statków Państwa wysyłającego, które zbiegły na terytorjum jednej z Wysokich Umiawiających się Stron.

W tym celu winni oni zwracać się pisemnie do właściwych władz miejscowych i wykazać na podstawie papierów okrętowych lub listy zaciągowej, albo też na podstawie uwierzytelnionego wypisu z tych dokumentów, że osoby, których wydania się domagają, należą rzeczywiście do składu załogi.

Wobec żądania, w ten sposób uzasadnionego, wydanie zbiegów nie może być odmówione.

Wymienionym urzędnikom konsularnym winna być również udzielona wszelka pomoc i poparcie w celu wyszukania i zatrzymania tych zbiegów, którzy na pisemne żądanie i na koszt urzędu konsularnego będą osadzeni i trzymani w więzieniu miejscowym aż do chwili odstawienia ich zpowrotem na pokład lub też do czasu nadejścia skargi odesłania ich do ojczyzny. Jeżeli jednak okazja ta nie nastąpi w przeciągu dwóch miesięcy od dnia aresztowania lub też jeżeli koszty więziennicze nie będą regularnie opłacane, zbiegowie ci będą wypuszczeni na wolność, za uprzedzeniem, na trzy dni naprzód uczy-

les agents précités négligeaient de s'y rendre en personne ou de se faire représenter par un délégué, il sera procédé en leur absence.

Article 25.

Les consuls généraux, consuls, vice-consuls et agents consulaires seront chargés exclusivement du maintien de l'ordre intérieur à bord des navires de commerce de l'État qui les a nommés; ils régleront eux-mêmes les contestations de toute nature qui surviendraient entre le capitaine, les officiers et les matelots de ces navires, et spécialement celles relatives à la solde et à l'accomplissement des engagements réciproquement constatés.

Les autorités locales ne pourront intervenir que lorsque des désordres survenus à bord des navires seraient de nature à troubler le tranquillité publique à terre ou dans le port ou quand une personne du pays ou ne faisant pas partie de l'équipage s'y trouvera mêlée.

Dans tous les autres cas les autorités précitées se borneront à prêter leur appui aux consuls généraux, consuls, vice-consuls et agents consulaires, si elles en sont requisés par eux, pour leur faciliter l'accomplissement de leurs fonctions et notamment pour faire arrêter et conduire en prison tout individu inscrit sur le rôle d'équipage, chaque fois que pour un motif quelconque lesdits agents le jugeront convenable, s'il ne s'agit pas d'un ressortissant du pays, et, en outre, pour la Pologne, d'un ressortissant de la Ville libre de Danzig.

Article 26.

Les consuls généraux, consuls, vice-consuls ou agents consulaires pourront faire arrêter et renvoyer soit à bord, soit dans leur patrie, les marins et toute autre personne faisant partie, à quelque titre que ce soit, des équipages de navire de guerre ou de commerce de l'État qui a nommé ces agents, qui auraient déserté sur le territoire de l'une des Hautes Parties Contractantes.

A cet effet, ils devront s'adresser par écrit aux autorités locales compétentes et justifier en produisant soit les registres du bâtiment ou le rôle d'équipage, soit un extrait authentique de ces documents que les personnes réclamées faisaient réellement partie de l'équipage.

Sur cette demande ainsi justifiée la remise des déserteurs ne pourra être refusée.

On donnera, en outre, auxdits fonctionnaires consulaires tout secours et toute assistance pour la recherche et l'arrestation de ces déserteurs qui seront conduits dans les prisons du pays et y seront détenus à la demande écrite et aux frais de l'autorité consulaire jusqu'au moment, où ils seront réintégrés à bord, ou jusqu'à ce qu'une occasion se présente de les rapatrier. Si toutefois cette occasion ne se présentait pas dans le délai de deux mois, à compter du jour de l'arrestation, ou si les frais de leur détention n'étaient pas régulièrement acquittés, moyennant un avis donné au fonctionnaire consulaire trois jours

nionem, zawiadomieniem urzędnika konsularnego i nie będą mogli być ponownie aresztowani z tego samego powodu.

Jeżeli zbieg popełni na ładzie jakiegokolwiek przestępstwo, władze miejscowe mają prawo odroczyć wydanie aż do chwili, kiedy zapadnie wyrok sądu i do czasu całkowitego wykonania wyroku.

Wysokie Umawiające się Strony zgadzają się, że marynarze i inne osoby, należące do załogi, o ile są obywatelami Państwa, na którego terytorjum zbiegli (ponadto w Polsce również, jeśli są obywatelami Wolnego Miasta Gdańska), nie podlegają przepisom niniejszego artykułu.

Artykuł 27.

We wszystkich wypadkach, kiedy w umowach pomiędzy armatorami, ładowcami i ubezpieczającymi nie będzie przepisów odmiennych, uszkodzenia, którym ulegną na morzu statki obu Państw, bez względu na to, czy zawinęły one do portu dobrowolnie, czy też wskutek przymusowego schronienia się, będą załatwiane przez konsulów generalnych, konsulów, wicekonsulów lub agentów konsularnych Państwa, do którego te statki lub okręty należą, chyba, że w sprawie tych uszkodzeń zainteresowani są obywatele Państwa przyjmującego lub Państwa trzeciego; w tym wypadku oraz w braku polubownego układu pomiędzy wszystkimi zainteresowanymi uregulowanie tych spraw należeć będzie do władzy miejscowej.

Artykuł 28.

Jeżeli statek, należący do Rządu lub do obywateli jednego z obu Państw, ulegnie rozbiciu lub osiadzie na mieliźnie u wybrzeża drugiego Państwa, władze miejscowe winny niezwłocznie zawiadomić o tym wypadku najbliższego konsula generalnego, konsula, wicekonsula lub agenta konsularnego.

Wszystkie czynności, związane z akcją ratowniczą statków jednego z obu Państw, które ulegną rozbiciu lub osiadą na mieliźnie na wodach terytorjalnych drugiego Państwa, odbywać się będą pod kierunkiem właściwych konsulów generalnych, konsulów, wicekonsulów lub agentów konsularnych.

Władze miejscowe obu Państw będą mogły interwenjować jedynie w celu udzielenia pomocy wymienionym urzędnikom konsularnym, utrzymywania porządku, zabezpieczenia interesów osób, biorących udział w akcji ratowniczej, a nienależących do załogi, oraz zapewnienia wykonania zarządzeń, dotyczących wwozu i wywozu towarów.

W razie nieobecności i aż do chwili przybycia na miejsce konsulów generalnych, konsulów, wicekonsulów lub agentów konsularnych lub też ich przedstawicieli, miejscowe władze winny przedsięwziąć wszelkie niezbędne środki do zapewnienia opieki osobom i do przechowania przedmiotów, uratowanych przy rozbiciu.

Za interwencję swą w tych wypadkach władze miejscowe nie mogą pobierać żadnych opłat, z wyjątkiem tych, które spowodowane będą akcją ratowniczą oraz przechowaniem uratowanych przedmiotów, jak również tych; którym w podobnych wypad-

à l'avance, lesdits déserteurs seront remis en liberté sans qu'ils puissent être arrêtés de nouveau pour la même cause.

Si le déserteur avait commis quelque infraction à terre, l'autorité locale pourrait surseoir à la remise, jusqu'à ce que le tribunal eût rendu sa sentence et que celle-ci eût reçu pleine et entière execution.

Les Hautes Parties Contractantes conviennent que les marins ou autres individus de l'équipage, ressortissants du pays dans lequel ils auraient déserté (en outre, pour la Pologne, les ressortissants de la Ville libre de Danzig), sont exceptés des stipulations du présent article.

Article 27.

Toutes les fois qu'il n'y aura pas de stipulations contraïres entre les armateurs, chargeurs et assureurs, les avaries que les navires des deux pays auraient souffertes en mer, soit qu'ils entrent dans les ports respectifs volontairement ou par relâche forcée, seront réglées par les consuls généraux, consuls, vice-consuls ou agents consulaires de leur nation, à moins que des ressortissants de l'État dans lequel résident lesdits agents ou ceux d'une tierce puissance ne soient intéressés dans ces avaries; dans ce cas, et à défaut de compromis amiable entre toutes les parties intéressées, elles devront être réglées par l'autorité locale.

Article 28.

Lorsqu'un navire appartenant au Gouvernement ou à des ressortissants de l'un des deux États fera naufrage ou échouera sur le littoral de l'autre, les autorités locales devront en avertir sans retard le consul général, consul, vice-consul ou agent consulaire le plus proche.

Toutes les opérations relatives au sauvetage des navires de l'un des deux États qui naufrageraient ou s'échoueraient dans les eaux territoriales de l'autre État seront dirigées par les consuls généraux, consuls, vice-consuls ou agents consulaires respectifs.

L'intervention des autorités locales n'aura lieu dans les deux États que pour assister les agents précités, maintenir l'ordre, garantir les intérêts des sauveteurs étrangers à l'équipage et assurer l'exécution des dispositions à observer pour l'entrée et la sortie des marchandises.

En l'absence et jusqu'à l'arrivée des consuls généraux, consuls, vice-consuls ou agents consulaires ou de leurs délégués, les autorités locales devront prendre toutes les mesures nécessaires pour la protection des personnes et la conservation des objets qui auront été sauvés du naufrage.

L'intervention des autorités locales dans ces différents cas ne donnera lieu à la perception de frais d'aucune sorte, sauf toutefois ceux que nécessiteront les opérations de sauvetage, ainsi que la conservation des objets sauvés et ceux auxquels seraient sou-

kach podlegać będą statki Państwa przyjmującego lub państwa najbardziej uprzywilejowanego.

W razie wątpliwości co do narodowości rozbitych statków, czynności, przewidziane w niniejszym artykule, będą należały wyłącznie do kompetencji władzy miejscowej.

Uratowane towary i przedmioty będą wolne od wszelkich opłat celnych, pod warunkiem, że nie zostaną zużytkowane do spożycia wewnątrz kraju.

Artykuł 29.

Postanawia się ponadto, że kierownicy urzędów konsularnych i urzędnicy służby konsularnej każdego z obu Państw korzystać będą w drugim Państwie, pod warunkiem wzajemności, ze wszystkich przywilejów i prerogatyw, które są lub będą przyznane urzędnikom tego samego stopnia państwa najbardziej uprzywilejowanego.

Artykuł 30.

Niniejsza Konwencja będzie ratyfikowana.

Wejdzie ona w życie w miesiąc po dacie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych.

Skutki jej ustaną z upływem terminu sześciu miesięcy, licząc od jej wypowiedzenia przez jedną lub drugą z Umawiających się Stron.

NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani Pełnomocnicy, należycie w tym celu upoważnieni, niniejszą Konwencję podpisali i opatrzyli ją swymi pieczęciami.

SPORZĄDZONO w Paryżu w dwóch egzemplarzach, dnia 30 grudnia 1925 roku.

(—) *Alfred Chłapowski*
(L. S.)

(—) *A. Briand*
(L. S.)

(—) *Wacław Babiński*
(L. S.)

Zaznajomiwszy się z powyższą Konwencją, uznaliśmy ją i uznajemy za słuszną zarówno w całości, jak i każde z zawartych w niej postanowień; oświadczamy, że jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona i przyrzekamy, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

W Warszawie, dnia 5 listopada 1926 r.

(—) *I. Mościcki*

Przez Prezydenta Rzeczypospolitej
Prezes Rady Ministrów:

(—) *J. Piłsudski*

Minister Spraw Zagranicznych:

(—) *August Zaleski*

L. S.

mis en pareil cas les navires nationaux ou ceux de la nation la plus favorisée.

En cas de doute sur la nationalité des navires naufragés, les fonctions mentionnées dans le présent article seront de la compétence exclusive de l'autorité locale.

Les marchandises et effets sauvés ne sont sujets au paiement d'aucun droit de douane, à moins qu'ils n'entrent dans la consommation intérieure.

Article 29.

Il est en outre convenu que les chefs de poste et les agents du service consulaire de chacun des deux États jouiront dans l'autre, à charge de réciprocité, de tous les privilèges et immunités qui sont ou seront accordés aux agents de la même classe de la nation la plus favorisée.

Article 30.

La présente Convention sera ratifiée.

Elle entrera en vigueur un mois après l'échange des ratifications.

Ses effets cesseront à l'expiration d'un délai de six mois à partir de la dénonciation notifiée par l'une ou l'autre Partie Contractante.

EN FOI DE QUOI, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont revêtu la présente Convention de leurs signatures et y ont apposé leurs cachets.

FAIT à Paris, en double exemplaire, le 30 décembre 1925.

(—) *Alfred Chłapowski*
(L. S.)

(—) *A. Briand*
(L. S.)

(—) *Wacław Babiński*
(L. S.)

Après avoir vu et examiné ladite Convention, Nous l'avons approuvée et approuvons en toutes et chacune des dispositions qui y sont contenues; déclarons qu'elle est acceptée, ratifiée et confirmée, et promettons qu'elle sera inviolablement observée.

En Foi de Quoi Nous avons donné les présentes, revêtues du Sceau de la République.

A Varsovie, le 5 novembre 1926.

(—) *I. Mościcki*

Par le Président de la République
Le Président du Conseil des Ministres:

(—) *J. Piłsudski*

Le Ministre des Affaires Étrangères:

(—) *August Zaleski*

L. S.